

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Maguru a členiek senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a JUDr. Heleny Haukvitzovej, v právnej veci žalobkyne **E. E.**, bývajúcej v H., zastúpenej JUDr. V. B., advokátkou Advokátskej kancelárie so sídlom v R., proti žalovanému **D. D. S. S. K.**, zastúpenému JUDr. I. T., advokátkou Advokátskej kancelárie so sídlom v R., o **určenie neplatnosti výpovede z pracovného pomeru**, vedenej na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 8 C 130/2004, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. apríla 2008 sp. zn. 17 Co 223/2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobkyne **z a m i e t a**.

Žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanému náhradu trov dovolacieho konania 47,26 eur k rukám JUDr. I. T., advokátky v R., do troch dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Rimavská Sobota rozsudkom z 24. marca 2006 č. k. 8 C 130/2004-108 určil, že výpoveď, ktorú 17. februára 2004 žalovaný dal žalobkyni, je neplatná a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania. Dospel k záveru, že žalobkyňa síce porušila pracovnú disciplínu, nie však tak závažným spôsobom, že by žalovaný za to mohol uplatniť výpoveď z dôvodu podľa § 63 ods. 1 písm. e/ Zákonníka práce. Na odôvodnenie svojho záveru uviedol, že žalovaný dal žalobkyni výpoveď z pracovného pomeru z dôvodu,

že 28. januára 2004 závažným spôsobom porušila svoju pracovnú náplň a pracovnú disciplínu, keď z pádu pacienta O. B. nevyvodila diagnostické závery, túto udalosť „v inkriminovanom čase“ neoznámila hlavnej sestre a urobila tak až po druhom páde menovaného pacienta. Podľa súdu prvého stupňa takto vymedzený dôvod výpovede nemožno považovať za závažné porušenie pracovnej disciplíny. Žalobkyňa zabezpečila pacientovi kľud na lôžku a v primeranom čase bol k nemu zavolaný aj lekár a bol prevezený do nemocnice. K vážnemu ohrozeniu života a zdravia pacienta nedošlo. Žalobkyňa, ako to uviedol MUDr. J. Š. pri svojom výsluchu, z pádu pacienta naostatok ani nemohla vyvodiť diagnostické závery. Nebolo preukázané ani to, že by O. B. v dopoludňajších hodinách spadol dvakrát. Žalobkyňa, ktorá sa starala o 16 pacientov, si svoje pracovné povinnosti predtým plnila dobre. Predmetné porušenie pracovnej disciplíny nezanechalo vážnejšie následky na zdravotnom stave pacienta a neovplyvnilo ani stav pracovnej disciplíny u žalovaného, uzavrel súd prvého stupňa.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ktorý konal o odvolaní žalovaného, rozsudkom (v poradí prvým) z 3. júla 2006 sp. zn. 17 Co 170/06 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalobu o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru zamietol. Žalovanému nepriznal trovy konania. Odvolací súd zmenil odvolaním napadnutý rozsudok podľa § 220 ods. 2 O.s.p. majúc za to, že súd nižšieho stupňa „nevyhodnotil vykonané dôkazy tak, ako to ukladá ustanovenie § 132 O.s.p.“. Toto pochybenie súdu prvého stupňa sa týkalo najmä výpovedí svedkov M. P. a MUDr. J. Š.. Ostatne menovaný sa pri svojom výsluchu vyjadril tak, že žalobkyňa po zistení pádu pacienta mala zavolať lekára. Ošetrovateľský postup, s ktorým bola žalobkyňa oboznámená a z ktorého vyplývala pre ňu povinnosť vykonať základné diagnostické úkony, bol s ním konzultovaný a také úkony môžu zvládať aj zdravotné sestry. Z výpovede svedkyne M. P. vyplynulo, že žalobkyňa nepostupovala podľa ošetrovateľského postupu ani podľa § 2 ods. 7 zákona č. 311/2002 Z.z., podľa ktorého súčasťou ošetrovateľského procesu je určenie ošetrovateľskej diagnózy. Príhodu pacienta žalobkyňa neoznámila a svedkyňa, hlavná sestra, sa o ňom dozvedela až keď zisťovala dôvod neprítomnosti pacienta na obede. Riadna starostlivosť o geriatrických pacientov u žalovaného vzhľadom na ich vek a zdravotný stav vyžaduje ich neustále sledovanie. Odvolací súd sa z týchto dôvodov nestotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že konanie žalobkyne nedosiahlo intenzitu porušenia pracovnej disciplíny predpokladanú ustanovením § 63 ods. 1 písm. e/ Zákonníka práce.

Proti rozsudku odvolacieho súdu žalobkyňa podala dovolanie, ktoré odôvodnila tým, že postupom súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom a že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Uviedla, že odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa bez zopakovania dokazovania alebo jeho doplnenia ďalšími dôkazmi a bez toho, aby dal jej možnosť vyjadriť sa. Vec totiž prejednal a rozhodol v jej neprítomnosti a v neprítomnosti jej zástupkyne, hoci tá oznámila súdu, že v čase nariadeného pojednávania je na dovolenke a požiadala z uvedeného dôvodu o odročenie pojednávania. Odvolací súd založil svoje rozhodnutie, bez vykonania ďalšieho dokazovania, hlavne na hodnotení výpovede svedkov MUDr. J. Š. a M. P., pri výpovedi ktorých došlo najviac k manipulácii so skutočnosťou a k zavádzaniu súdu. Podľa žalobkyne odvolací súd dôkazy, ktoré vykonal súd prvého stupňa, nehodnotil vo vzájomnej súvislosti, pre svoje rozhodnutie si vybral účelové výpovede svedkov, pravdivosť ktorých bola pred súdom prvého stupňa spochybnená. Nebol tu teda dôvod na zmenu rozhodnutia súdu prvého stupňa. Z týchto dôvodov, podrobne rozvedených v dovolaní, žalobkyňa navrhla napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom zo dňa 22. augusta 2007 sp. zn. 1 Cdo 297/2008 zrušil rozsudok krajského súdu z 3. júla 2006 sp. zn. 17 Co 170/06 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dospel k záveru, že konanie krajského súdu, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozsudku bolo postihnuté vadou podľa § 237 písm. f) O.s.p., keď prejednaním veci v neprítomnosti žalobkyne a ňou zvolenej zástupkyne bez zistenia, či boli splnené zákonné podmienky na takýto postup, bola žalobkyňi odňatá možnosť konať pred súdom. Konanie odvolacieho súdu bolo však postihnuté i inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 220 ods. 2 O.s.p. Predpokladom toho, aby odvolací súd mohol zmeniť napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak má za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, je opakovanie dokazovania v potrebnom rozsahu odvolacím súdom. Podmienkou zmeny rozhodnutia v takomto prípade je teda skutočnosť, že odvolací súd sám opakuje v potrebnom rozsahu dokazovanie, na základe ktorého dospeje k skutkovému stavu, odlišnému od skutkového stavu zisteného prvostupňovým súdom, tvoriacemu podklad pre rozhodnutie v danej veci. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že dôvodom zmeny napadnutého rozsudku bolo, že súd nižšieho stupňa vykonané dôkazy, najmä svedecké výpovede M. P. a MUDr. J. Š., nevyhodnotil dobre. Sám tak k iným skutkovým a právnym záverom dospel bez toho, že by

uvedených svedkov sám znova vypočul. Nežadovázil si tak rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p.

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom (v poradí druhým) z 29. apríla 2008 sp. zn. 17 Co 223/2007 opätovne zmenil rozsudok okresného súdu tak, že návrh zamietol, žalobcovi nepriznal náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania. V intenciách rozsudku dovolacieho súdu doplnil dokazovanie výsluchom svedkyne M. P., a písomným podaním svedka MUDr. J. Š., ktorý zotrval na svojej svedeckej výpovedi v konaní pred súdom prvého stupňa. Mal za preukázané, že prvostupňový súd zaujal vo veci správny právny záver v tom smere, že došlo k porušeniu pracovných povinností zo strany žalobkyne dňa 28. januára 2004, kedy neohlásila svojej nadriadenej hlavnej sestre a lekárovi skutočnosti o páde pacienta. Odvolací súd dospel k záveru, že takéto porušenie pracovných povinností dosahuje svojou intenzitou dôvod pre rozviazanie pracovného pomeru podľa § 63 ods. 1 písm. e/ Zákonníka práce. Skutok, ktorý sa stal, a za ktorý bola žalobkyni daná výpoveď, bol v konaní preukázaný, nebolo rozhodujúce, či išlo o jeden, alebo dva pády, podstatná bola tá skutočnosť, že z pádu pacienta žalobkyňa nevyvodila žiadne dôsledky, a neohlásila túto skutočnosť nadriadenej hlavnej sestre M. P.. Svedkyňa M. P. v konaní pred okresným súdom uviedla, že žalobkyňa zanedbala svoju povinnosť zistiť aspoň neurologické príznaky tohto ochorenia pri posúdení dôsledkov pádu pacienta, keďže ho ani nevyšetrila, ani to neoznámila. Svedkyňa hodnotila žalobkyňu ako šikovnú, zbehlú pracovníčku, ale v poslednom období jej práca bola bez emócií, pracovala roboticky, bez nejakých hlbších ľudských prejavov. V konaní pred odvolacím súdom táto svedkyňa jednoznačne uviedla, že žalobkyňa porušila svoju povinnosť vyplývajúcu jej z funkcie zdravotnej sestry, keďže okolnosť pádu pacienta neohlásila jej, resp. ošetrujúcemu lekárovi, pričom v domove dôchodcov a sociálnych služieb sú umiestnení obyvatelia, ktorí vzhľadom na svoj vysoký vek a väčšinou aj na svoj zdravotný stav, sú v plnej miere odkázaní na starostlivosť zo strany personálu a zdravotných sestier. Ako kvalifikovaná zdravotná sestra s dlhoročnou praxou mala žalobkyňa u pacienta vykonať aspoň základné diagnostické úkony, ako je zmeranie krvného tlaku, odmeranie cukru, vyšetrovanie základných vitálnych funkcií, pretože mohlo ísť o podozrenie z mozgovej príhody, čo neurobila. Odvolací súd poukázal vo svojom rozhodnutí na tú skutočnosť, že žalobkyňa vykonávala prácu v domove dôchodcov a v domove sociálnych služieb, kde je potrebné zabezpečovať opatrovanie geriatrických pacientov, ktorí sú vo vyššom veku a ich zdravotný stav si vyžaduje neustále sledovanie. Akceptovanie konania žalobkyne ako konania, ktoré by nedosiahlo intenzitu porušenia povinností závažným

spôsobom, by mohlo viesť k tomu dôsledku, že by aj zo strany ostatných pracovníkov žalovaného mohlo dôjsť k takému správaniu, že by obyvateľom domova dôchodcov a sociálnych služieb nebola poskytovaná bezodkladná starostlivosť, najmä zdravotnícka, na patričnej úrovni. Z uvedených dôvodov preto krajský súd rozsudok okresného súdu zmenil tak, že návrh žalobkyne ako nedôvodný zamietol.

Proti rozsudku odvolacieho súdu žalobkyňa podala dovolanie a žiadala napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie. Uviedla, že rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom posúdení veci, a odvolací súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva len na vypočutí jedinej svedkyne M. P., ktorej výpovede si v celom konaní odporujú, sú tendenčné a neobjektívne, s úmyslom poškodiť žalobkyňu. Žiadnym z dôkazov zo strany žalovaného a svedkov nebolo preukázané, že bola účastníčkou pádu pacienta, alebo že o jeho páde bola ihneď informovaná. Trvala na tom, že z jej strany nedošlo k porušeniu pracovných povinností. Mala za to, že odvolací súd si nežadovávajúci rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov podľa § 132 O.s.p.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu sa stotožnil s rozhodnutím odvolacieho súdu, ktorý správne vyhodnotil intenzitu porušenia pracovných povinností žalobkyňou a žiadal dovolanie „odmietnuť“ a priznať náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 2 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je dôvodné.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním je možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.).

Podľa ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dovolanie možno odôvodniť len tým, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v ustanovení § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je oprávnený rozhodnutie odvolacieho súdu preskúmať len v rozsahu, v ktorom bol jeho výrok napadnutý, pričom je viazaný uplatneným dovolacím dôvodom, vrátane toho, ako ho dovolateľ obsahovo vymedzil (§ 242 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolacích návrhov v prípadoch uvedených v ustanovení § 242 ods. 2 písm. a/ až d/ O.s.p. Ak nejde o vady uvedené v § 237 O.s.p., neprihliada na vady konania, ktoré neboli uplatnené v dovolaní, iba že by tieto vady mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Dovolací súd je podľa zákona (§ 242 ods. 1 O.s.p.) viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi a obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p., a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale aj podľa ich obsahu.

Vzhľadom na vyššie uvedenú zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Výskyt žiadnej uvedenej vady dovolací súd v konaní nezistil a ani dovolateľka takúto vadu nenamietala.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak na ňu dovolanie nepoukazuje, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných

v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej základom je porušenie iných procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní.

Podľa obsahu dovolania žalobkyňa namieta predovšetkým to, ako odvolací súd hodnotil vykonaným dokazovaním zistené skutočnosti. Spochybňuje teda správnosť hodnotenia dôkazov odvolacím súdom.

Ku skutkovým (nie právnym) záverom, na ktorých odvolací súd založil svoje hodnotiace závery, dospel odvolací súd na základe vyhodnotenia dôkazov. Spôsobilým dovolacím dôvodom v zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. ale nie je nesúhlas dovolateľa s vyhodnotením dôkazov súdom (porovnaj R 42/1993). Neprípustnosť takeého dôvodu je daná charakterom dovolacieho konania, v ktorom sa už dôkazy nevykonávajú (§ 243a ods. 2 O.s.p.), a tak ani neprislúcha dovolaciemu súdu, aby prehodnocoval dôkazy vykonané v základnom konaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné poukázať aj na to, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/, b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených odvolacím súdom, tak ani prieskumu ním vykonaného dokazovania. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 O.s.p.). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou, v ktorej by mohol preskúmať akékoľvek rozhodnutie súdu druhého stupňa. Preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu, nemá možnosť podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní tieto dôkazy sám vykonávať, ako je zrejmé z obmedzeného rozsahu dokazovania v dovolacom konaní.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Z ustanovenia § 132 O.s.p. totiž vyplýva, že dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov. Iba výnimočne zákon súdu ukladá určité obmedzenie pri hodnotení dôkazov (napr. § 133, § 134, § 135 O.s.p.). Dokazovanie je časťou občianskeho súdneho konania, v ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci.

Pokiaľ dovolateľka namieta nedostatky týkajúce sa odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu (jeho nesprávnosť a to najmä v súvislosti s hodnotením dôkazov), Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že táto námietka nie je dôvodná.

Procesné vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. nevyšli v dovolacom konaní najavo, keď odvolací súd vo svojom konaní v intenciách prvého rozsudku dovolacieho súdu, doplnil dokazovanie vo veci a zadovážil si tak rovnocenný podklad pre svoje rozhodnutie.

Z obsahu dovolania žalobkyne vyplýva, že táto ako dovolací dôvod uplatňuje ustanovenie § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., t.j. nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom.

Nesprávnym právnym posúdením veci je v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, ako mal správne použiť, alebo aplikoval správny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

Vzhľadom na viazanosť dovolacieho súdu uplatneným dovolacím dôvodom, predmetom dovolacieho prieskumu bolo posúdenie veci v neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou podľa § 63 ods. 1 písm. e/ Zákonníka práce, ktorou v Zákonníku práce predpísaným spôsobom mal skončiť žalovaný pracovný pomer so žalobkyňou.

Podľa § 61 ods. 2 Zákonníka práce zamestnávateľ môže dať zamestnancovi výpoveď iba z dôvodov ustanovených v tomto zákone. Dôvod výpovede sa musí vo výpovedi skutkovo vymedziť tak, aby ho nebolo možné zameniť s iným dôvodom, inak je výpoveď neplatná. Dôvod výpovede nemožno dodatočne meniť.

Podľa § 63 ods. 1 písm. e/ Zákonníka práce zamestnávateľ môže dať zamestnancovi výpoveď iba z dôvodov, ak sú u zamestnanca dôvody pre ktoré by s ním zamestnávateľ mohol okamžite skončiť pracovný pomer, alebo pre závažné porušenie pracovnej disciplíny.

Výpoveď z pracovného pomeru je jednostranný právny úkon účastníka pracovného pomeru adresovaný druhému účastníkovi tohto pomeru, ktorý smeruje k skončeniu pracovného pomeru. Zákon pre platnosť tohto právneho úkonu predpisuje formálne a obsahové náležitosti. Výpoveď z pracovného pomeru medziiným musí byť písomná a doručená, zamestnávateľ v ňom môže uplatniť iba dôvod uvedený v Zákonníku práce, ktorý v ňom musí skutkovo vymedziť tak, aby ho nebolo možné zameniť s iným dôvodom.

Výpoveď z pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa musí zamestnávateľ vopred prerokovať so zástupcami zamestnancov (§ 74 Zákonníka práce). Ustanovenie § 74 ods. 1 Zákonníka práce určuje povinnosť zamestnávateľa vopred prerokovať s príslušným odborovým orgánom (ako zástupcom zamestnancov) výpoveď alebo okamžité skončenie pracovného pomeru, ako hmotnoprávnu podmienku platnosti uvedených právnych úkonov zo strany zamestnávateľa, nesplnenie ktorej v nadväznosti na ustanovenie § 17 ods. 2 Zákonníka práce spôsobuje ich neplatnosť (t.j. neplatnosť výpovede alebo okamžitého skončenia pracovného pomeru.). Účinky splnenia tejto povinnosti zamestnávateľa nastanú len vtedy, ak žiadosť zamestnávateľa o prerokovaní skončenia pracovného pomeru alebo priložený návrh výpovede alebo okamžitého skončenia pracovného pomeru k žiadosti o prerokovanie adresovanej príslušnému odborovému orgánu obsahuje náležitosti výpovede určené ustanovením § 61 ods. 2 Zákonníka práce, to znamená, že dôvod výpovede musí byť vymedzený tak, aby ho nebolo možné zameniť s iným dôvodom, keďže tento nemožno dodatočne meniť. V predmetnej veci nebolo medzi účastníkmi sporné, že k splneniu tejto hmotnoprávnej podmienky výpovede došlo.

Dôvod výpovede z pracovného pomeru musí byť v písomnej výpovedi z pracovného pomeru uvedený tak, aby bolo zrejmé, aké sú skutočné dôvody, ktoré vedú druhého účastníka pracovnoprávneho vzťahu k tomu, že rozvážuje pracovný pomer, aby nevznikli pochybnosti o tom, čo chcel účastník prejavíť, t.j. ktorý zákonný dôvod výpovede z pracovného pomeru uplatňuje, a aby bolo zabezpečené, že uplatnený dôvod nebude možné dodatočne meniť. K splneniu hmotnoprávnej podmienky platnej výpovede z pracovného pomeru je teda potrebné, aby jej dôvod bol určitým spôsobom konkretizovaný uvedením skutočností, v ktorých účastník vidí naplnenie zákonného dôvodu tak, aby nemohli vzniknúť pochybnosti, z ktorého dôvodu sa pracovný pomer má skončiť. Skutočnosti, ktoré sú dôvodom pre výpoveď z pracovného pomeru je potrebné uviesť tak, aby boli určité a zrozumiteľné. Nedostatok týchto náležitostí má za následok neplatnosť výpovede z pracovného pomeru.

Povinnosť dodržiavať pracovnú disciplínu patrí k základným povinnostiam zamestnanca vyplývajúcim z pracovného pomeru (§ 47 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce) a spočíva v plnení povinností stanovených právnymi predpismi, pracovným poriadkom, pracovnou zmluvou alebo pokynom nadriadeného zamestnanca. Ak má byť porušenie pracovnej disciplíny právne postihnutelné ako dôvod na skončenie pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa, musí byť toto porušenie pracovných povinností zo strany

zamestnanca zavinené (aspoň z nedbanlivosti) a musí dosahovať určitý stupeň intenzity. Zákonník práce pre účely skončenia pracovného pomeru rozlišuje medzi menej závažným porušením pracovnej disciplíny a závažným porušením pracovnej disciplíny. Porušenie pracovnej disciplíny najvyššej intenzity (závažné porušenie), je dôvodom pre okamžité skončenie pracovného pomeru alebo pre výpoveď z pracovného pomeru (§ 68 ods. 1 písm. b/ a § 63 ods. 1 písm. e/, časť vety pred bodkočiarkou Zákonníka práce). Tieto pojmy, napriek tomu, že od ich vymedzenia závisí možnosť a rozsah postihu zamestnanca, Zákonník práce nedefinuje a ani neustanovuje, z akých hľadísk treba pri ich posudzovaní vychádzať. Jedným zo základných hľadísk pri rozhodovaní o postihu za porušenie pracovnej disciplíny je intenzita porušenia pracovnej disciplíny. Hodnotenie intenzity porušenia pracovnej disciplíny závisí od konkrétnych okolností a ovplyvňuje ho tak osoba zamestnanca, jeho doterajší postoj k plneniu pracovných povinností, spôsob a intenzita porušenia konkrétnych pracovných povinností, ako aj situácia, v ktorej k porušeniu došlo, dôsledky porušenia pre zamestnávateľa, či konanie zamestnanca spôsobilo zamestnávateľovi škodu a pod.

Odvolaací súd, podľa názoru dovolacieho súdu, správne vyhodnotil intenzitu porušenia pracovnej disciplíny žalobkyňou vo vzťahu k plneniu jej pracovných povinností, s prihliadnutím na ich náplň. Ako už konštatoval dovolací súd vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí, je potrebné zohľadniť tú skutočnosť (i keď nie ako jedinú, ale vo vzťahu k ostatným relevantným skutočnostiam), že žalobkyňa vykonávala prácu v domove dôchodcov a sociálnych služieb, kde je potrebné zabezpečovať opatrovanie geriatrických pacientov, ktorí sú vo vyššom veku a ich zdravotný stav si vyžaduje neustále sledovanie. Je preto zrejmé, že na prácu žalobkyne sú, vzhľadom na uvedené, kladené zvýšené požiadavky z hľadiska osobného a zodpovedného prístupu k pacientom. Konanie žalobkyne, ktorá ako sama uviedla, nevedela o páde pacienta a ani o jeho následných stavoch bolesti, a nevykonala po tom, ako sa o tomto páde dozvedela, základné vyšetrenia, ktoré vzhľadom na svoju odbornosť vykonať mala, svedčia o zanedbaní osobného prístupu k starostlivosti o pacienta, ktorý v daných podmienkach vedie k naplneniu intenzity porušenia pracovnej disciplíny závažným spôsobom a je dôvodom pre skončenie pracovného pomeru výpoveďou v zmysle § 63 ods. písm. e/ Zákonníka práce. V tomto smere aj obrana žalobkyne, že nedošlo jej konaním k spôsobeniu škody zamestnávateľovi, vo vzťahu k náplni jej práce, ktorou bola starostlivosť o geriatrických pacientov, vo väčšine prípadov plne odkázaných na zdravotnú starostlivosť, nie je na mieste.

Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že dovolaním vytýkané nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) nie je dôvodné a keďže neboli zistené ani ďalšie dôvody uvedené v § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktoré by mali za následok nesprávnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia a ani vady konania uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobkyne podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd mu priznal náhradu trov právneho zastúpenia v dovolacom konaní v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb za jeden úkon právnej služby poskytnutej vypracovaním písomného vyjadrenia k dovolaniu vo výške 41,82 eur, čo spolu s režijným paušalom (5,44 eur) predstavuje spolu 47,26 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. januára 2010

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová